



بانتاب رساله خبر

# تبلور، نمز اسماکار اسخ لیرانی در حرم سفیر کام حسین (ع)

۴ خرداد ۱۴۰۵



تاریخ: ۰۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۰۸:۵۵

کد خبر: ۹۸۸۳

ایرانیان چه اقدامات برای عمران حرم حضرت مسلم بن عقیل انجام داده‌اند؟

## تبلور هنر استادکاران ایرانی در حرم سفیر امام حسین(ع)

دوستاناران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش روابط عمومی ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستاناران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### \*ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندریپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

#### \*ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است..

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موربانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

#### \*ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم کاری شده قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

**\*اهمیت تاریخی مسجد کوفه**

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافه امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابین پیوند داده است.

**\*بنای عمارت اول**

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عادلہ خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

**\*عمارت دوم**

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

**\*عمارت سوم**

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویته به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد ۱ که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

**\*نقش ستاد عتبات در دیپلماسی فرهنگی**

آنچه امروز در حرم سفیر امام حسین (ع) به چشم می‌خورد، تنها یک اثر عمرانی نیست، بلکه نمادی از وحدت و همدلی دوستداران اهل بیت است که با گذشت از علایق مادی، گنجینه‌ای از هنر و ایمان را برای آیندگان به یادگار گذاشته‌اند؛ میراثی که در قالب ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات همچنان با مشارکت مردم در حال گسترش است و علاقه‌مندان می‌توانند از طریق درگاه آنلاین نذورات در این مسیر معنوی همراه شوند.

در خصوص توسعه زیرساخت‌های مذهبی نشان می‌دهد که بازسازی و نوسازی عتبات، علاوه بر ارتقای معنوی و فرهنگی، نقشی راهبردی در تقویت پیوندهای اجتماعی و همبستگی میان ملت‌های مسلمان دارد.

حضور هنرمندان و صنایع دستی ایران در این پروژه‌ها، جلوه‌ای از دیپلماسی فرهنگی و صدور هنر ایرانی است. این مشارکت‌های مردمی در قالب طرح‌های توسعه‌ای، افزون بر ایجاد ارزش افزوده هنری، به تقویت تاب‌آوری فرهنگی کمک کرده و نشان می‌دهد که «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»، می‌تواند در ابعاد نرم‌افزاری و معنوی نیز متبلور شود و پیوند میان مردم ایران را با قلب تپنده تمدن شیعی در عراق بیش از پیش مستحکم سازد.

بازتاب این خبر در رسانه‌ها:

[/https://www.irib-news.ir/fa/news/5804889](https://www.irib-news.ir/fa/news/5804889) : خبرگزاری صداوسیما

[/https://www.irna.ir/news/86164733](https://www.irna.ir/news/86164733) : خبرگزاری ایرنا

[/https://farsnews.ir/maryamajoudani/1779693280771860071](https://farsnews.ir/maryamajoudani/1779693280771860071) : خبرگزاری فارس

[/https://www.mehrnews.com/news/6840380](https://www.mehrnews.com/news/6840380) : خبرگزاری مهر

[/https://tasnimnews.ir/fa/news/1405/03/04/3599952](https://tasnimnews.ir/fa/news/1405/03/04/3599952) : خبرگزاری تسنیم

[/https://www.isna.ir/news/1405030503016](https://www.isna.ir/news/1405030503016) : خبرگزاری ایسنا

[/https://fa.abna24.com/news/1818451](https://fa.abna24.com/news/1818451) : خبرگزاری ابنا

[/https://iqna.ir/fa/news/4354231](https://iqna.ir/fa/news/4354231) : خبرگزاری ایقنا

[/https://www.shabestan.news/news/1884962](https://www.shabestan.news/news/1884962) : خبرگزاری شبستان

[/https://www.iscanews.ir/news/1307071](https://www.iscanews.ir/news/1307071) : ایسکانیوز

[/https://www.razavi.news/fa/news/129451](https://www.razavi.news/fa/news/129451) : خبر رضوی

<https://gitionline.ir/?p=146940> : گیتی آنلاین

## اقدامات ایرانیان برای حرم حضرت مسلم بن عقیل

دوستداران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین (ع) را به نام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

تاریخ: ۰۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۱۸:۱۱

کد خبر: ۵۸۰۴۸۸۹



به گزارش [خبرگزاری صدا و سیما](#)، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندریور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و ۴۰ سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماما هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

### ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است..

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از

دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافة امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابعین پیوند داده است.

### بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عادله خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

## عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزیه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویتی به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.



• <https://irna.ir/xjXq2X>

• کد ۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۱۶:۵۳  
خبر

86164733

• فرهنگ / حج و اوقاف

## نگاهی به روند ساخت حرم سفیر امام حسین(ع) در مسجد کوفه توسط ایرانیان

۴ خرداد ۱۴۰۵، ۱۶:۵۳

تهران- ایرنا- مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند و ایرانیان طی قرن‌ها به دنبال عمران حرم سفیر امام حسین(ع) بوده‌اند.

به گزارش ایرنا از ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات، دوستداران اهل بیت (ع) در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم حضرت مسلم بن عقیل، سفیر امام حسین(ع) را به نام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند. حضرت مسلم بن عقیل (ع) پسر عموی امام حسین (ع) بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

شاید کمتر کسی از این مساله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سید و سالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد. طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندرپور طی سه سال انجام شد. بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند.



ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت ۲.۵ ماه نصب آن، زمان برد. استاد سیدمصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک در و پنج هزار ماسوره، ۲ هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد. همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است.

وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات بکار رفته در آن هزار و ۵۰۰ کیلوگرم مس و مقداری طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی‌متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و ۴۰ سانتی‌متر مربع و ارتفاع آن چهار متر و ۳۵ سانتی‌متر است. سوره انسان، آیه‌الکرسی، اسماء چهارده معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است.



این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است. همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت‌کاری، معرق و خاتم‌کاری استفاده شده است. در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته‌گری استفاده نشده و تمامی آن، هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحمسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد و مناسبت‌ها قابل تغییر است. ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) همان ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.



نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و پس از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

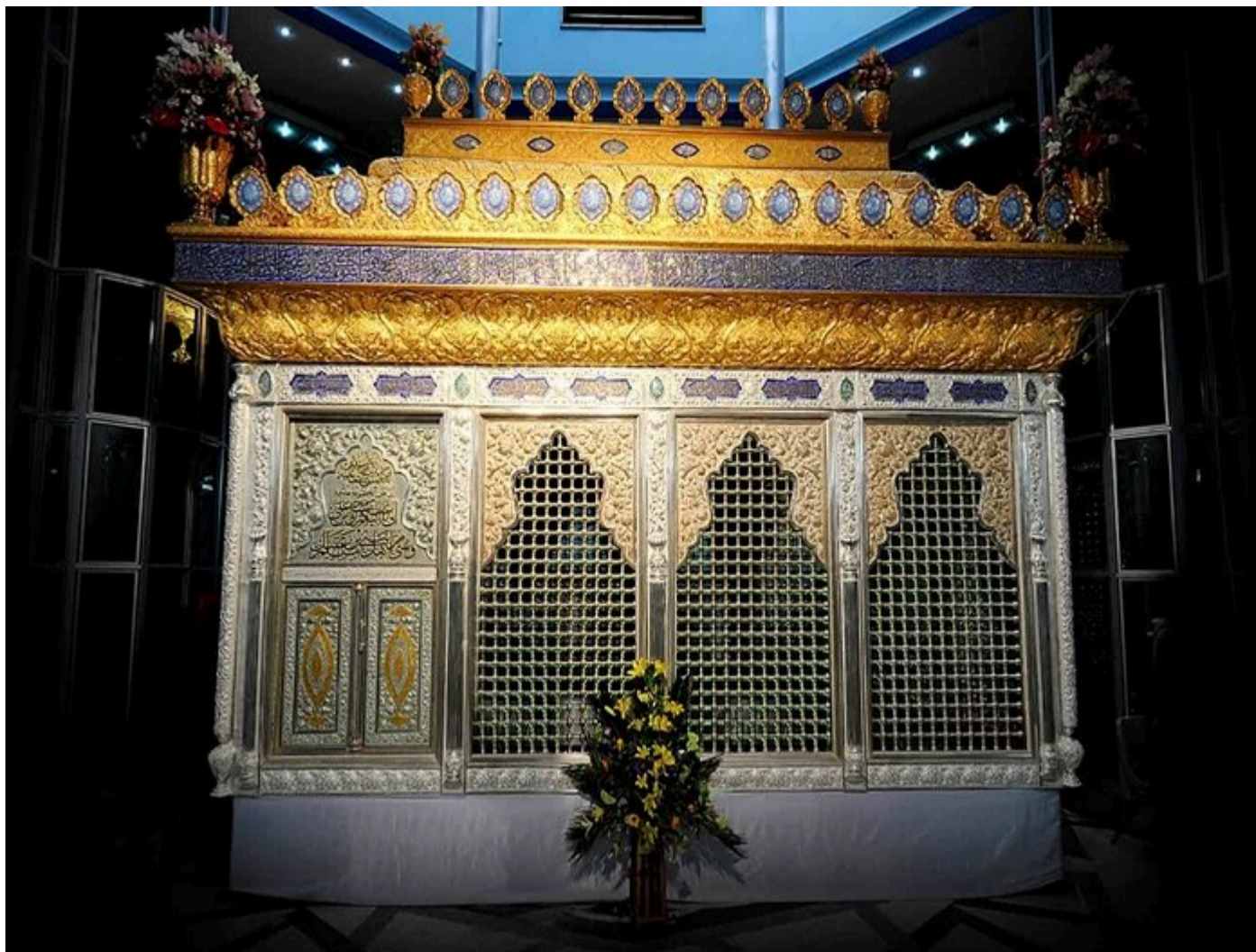
### ساخت در ورودی

در ورودی حرم مسلم بن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. در ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین به نام «باب علی»، است. این در زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این در از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موربانه است. روی لنگه‌های در، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است. از آنجا که این در به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیرالمومنین (ع) حک شود.

### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبرمطهر حضرت مسلم بن عقیل (ع) نیز توسط خیران استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد. این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم‌کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول سه متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی‌متر، یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.



### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ هجری قمری مرکز خلافت امیرالمومنین علی (ع) بود. در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن حضرت علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت. واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است.

مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دَکَّةُ القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص حضرت علی (ع) و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است. شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابعین پیوند داده است.

### بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (ع) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند. در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (ع) و قبر هانی توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد. وی همچنین آورده است سیده عاتله خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.



در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (ع) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجّداً» است، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (ع)، مسلم (ع) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمومنین (ع) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

### عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویته به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به **درگاه پرداخت آنلاین نذورات** و انتخاب طرح مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت کنند.

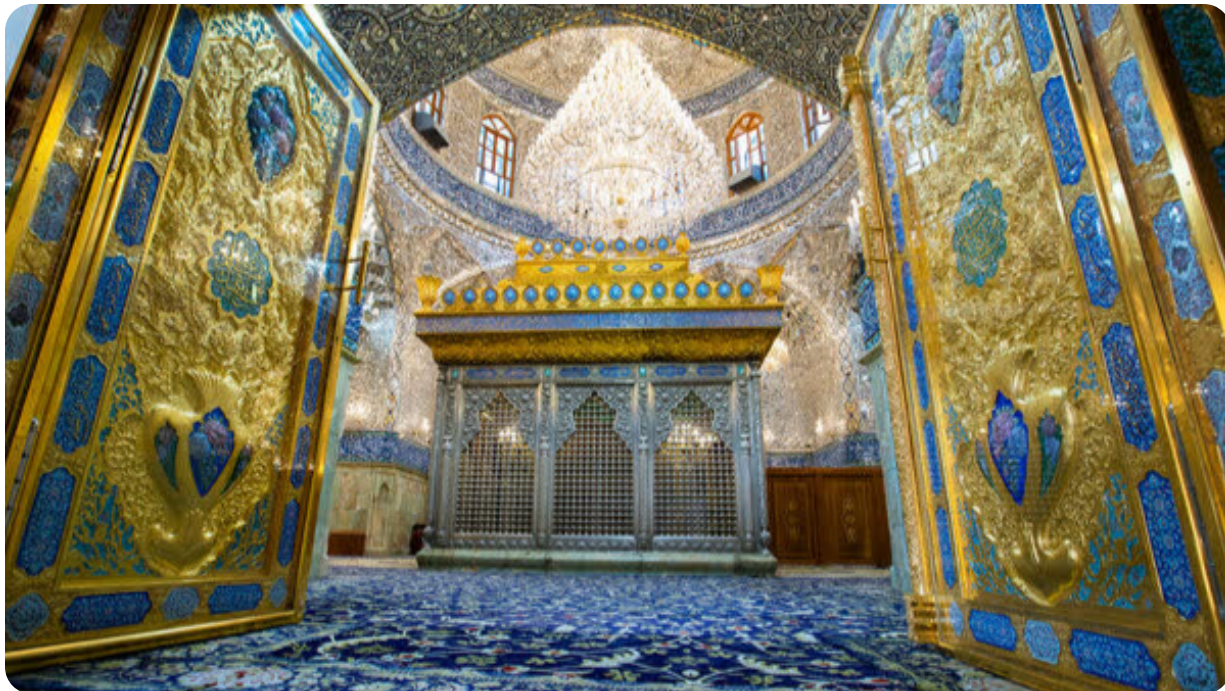
فرهنگ / حج و اوقاف

۵ نفر ★★★★★



## کدام بانوی ایرانی نامش روی ضریح حضرت مسلم حک شده است؟

بر اساس اسناد تاریخی، بانوی نیکوکاری به نام «ام آغاخان» در سال ۱۰۵۵ هجری قمری ضریحی برای مرقد حضرت مسلم بن عقیل(ع) ساخت و وقف کرد. نام این بانوی ایرانی هنوز بر یکی از کناره‌های آن ضریح کهن، گواهی بر ارادت دیرینه ایرانیان به سفیر کربلاست.



گروه حج و زیارت خبرگزاری فارس؛ ایام مسلمیه از راه رسیده است. مسجد کوفه این روزها سیاه‌پوش شده و پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم خبر از آغاز مراسم سوگواری برای امام حسین علیه‌السلام می‌دهند. اما در میان این حال و هوای غم‌انگیز، روایت کمتر شنیده شده‌ای وجود دارد. نقش پرنگ و ماندگار ایرانیان در آبادانی و بازسازی حرم حضرت مسلم بن عقیل(ع) همان سفیر جوان امام حسین(ع) که در روز عرife سال ۶۰ هجری در کوفه تنها ماند و به شهادت رسید.

سال ۱۳۹۲ بود که ضریح جدید حضرت مسلم بن عقیل(ع) در مسجد کوفه نصب شد. این ضریح یک پروژه ساده نبود. داستانش از تهران شروع شد که خیران حرم‌ساز تصمیم گرفتند با نذر و کمک‌های خود، یک ضریح کاملاً ایرانی برای سفیر کربلا بسازند. مدیریت اجرایی این کار بر عهده مجتبی مروی مشهدی بود و طراحی آن را مرحوم پرویز اسکندریپور انجام داد. اما اصل این پروژه، ۵۰ هنرمند بودند که از شهرهای تهران، شیراز،

قم و اصفهان گرد هم آمدند. قلمزنان، میناکاران، منبت‌کاران سه سال کار کردند تا نهایتاً ضریحی با ۱۳ پنجره، یک در، پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم‌گوی فلزی خلق شد.



وزن این ضریح به ۱۴ تن می‌رسید. از ۱۵۰۰ کیلوگرم مس در ساخت آن استفاده شد و بخش‌هایی از آن با طلا و نقره آبداری شد. طول آن پنج متر و ۱۰ سانتی‌متر و عرضش چهار متر بود. ارتفاع ضریح هم به چهار متر و ۳۵ سانتی‌متر می‌رسید. روی آن سوره انسان، آیه الکرسی، نام ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح حضرت مسلم(ع) حک شده بود. نکته جالب اینکه در تمام قطعات قلمزنی، از ریخته‌گری استفاده نشده بود و همه چیز دست‌ساز بود.

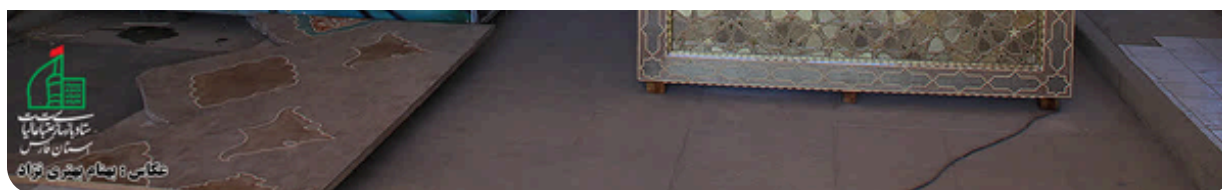
حتی منبع نور داخل ضریح هم غیرمحمسوس طراحی شده بود تا در اعیاد و مناسبت‌های مختلف قابل تغییر باشد. جالب‌تر آنکه ضریح قبلی حضرت مسلم(ع) در واقع همان ضریح قدیمی حضرت ابوالفضل العباس(ع) بود که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود. حالا یک ضریح تازه نفس، با ۹۹ نقش طاووسی و هشت گلدانی در تاج بر مزار سفیر امام حسین(ع) خودنمایی می‌کند.







مریم سادات آجودانی  
@maryamajoudani



اقدامات ایرانیان در کوفه فقط به سال‌های اخیر محدود نمی‌شود. اسناد تاریخی نشان می‌دهد که این همت، قدمتی چندصدساله دارد. برای نمونه، در سفرنامه «تیبور» آمده که بالای مرقد مسلم بن عقیل (ع) و هانی بن عروه کتیبه‌ای وجود داشته که نشان می‌داده «محمد بن محمود رازی» و «ابوالمحاسن بن احمد شیرازی» در سال ۶۸۱ هجری، این بنا را ساخته‌اند. همچنین در کتاب «المراقد» اشاره شده که در سال ۱۰۵۵ هجری، بانویی به نام «ام آغاخان» ضریحی برای قبر حضرت مسلم (ع) ساخته و وقف کرده است. بعدها در سال ۱۲۳۲ هجری، «نواب حافظ محمد عبدالحی خان» حرم را از نو بنا کرد و در سال ۱۳۸۴ و ۱۳۸۷ نیز بازسازی‌های دیگری انجام شد که از جمله آنها طلاکاری گنبد توسط «حاج محمد حسین رفیع بهبهانی» به دستور مرحوم حکیم بود.





مسجد کوفه امروز نماد خلافت آرمانی امام علی(ع)، محل ضربت خوردن و شهادت ایشان و یادآور قیام عاشورا و قیام‌های پس از آن مانند نهضت توابین است. اما برای ایرانیان، این مسجد جای دیگری هم دارد که نامشان با هر ضرب قلم و هر قطعه خاتم و هر درب نفیس بر دیوارهایش نقش بسته است. از محمد بن محمود رازی در قرن هفتم گرفته تا هنرمندان اصفهانی و شیرازی و تهرانی در سال‌های اخیر همه خواستند تا بگویند «ای سفیر کربلا، ما تنهایت نگذاشتیم.»

علاقه‌مندان به مشارکت در این باقیات الصالحات می‌توانند از طریق درگاه پرداخت آنلاین ستاد توسعه و بازسازی عتبات به نشانی [atabat.org](http://atabat.org) و انتخاب پروژه مورد نظر در این مسیر گام بردارند.

#حرم\_مسلم  
#ایرانیان  
#سفیر\_کربلا  
#ضریح\_حضرت\_مسلم  
#مسلم\_بن\_عقیل  
#ایام\_مسلمیه  
#بانوی\_ایرانی

۱۴۰۵ - ۴ خرداد ۱۰:۴۴



<https://mehrnews.com/x3c8YC>

کد مطلب: ۴ خرداد ۱۴۰۵، ۱۰:۱۰  
6840380

دین، حوزه، اندیشه / قرآن و عترت



## اقدامات ایرانیان برای حرم حضرت مسلم بن عقیل

دوستان اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را به نام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش خبرنگار مهر، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستان خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندرپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و ۴۰ سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

### ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابعین پیوند داده است.

### بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عاتقه خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقده آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

### عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویتی به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد ۱ که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

## ایرانیان برای حرم حضرت مسلم بن عقیل چه کردند؟

اخبار سفر

اخبار اجتماعی

۱۰:۳۲ - ۱۴۰۵ خرداد



ایرانیان اجرای چند طرح عمرانی در حرم حضرت مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع)، را به نام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش گروه اجتماعی خبرگزاری تسنیم، دوستداران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.



مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند. شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند.

این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است. \*ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندریور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند.

ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد. استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود.

از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد. همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است.

وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است.

مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهار سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است. سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است.



این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است. همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود. نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت.

ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهرپور سال ۹۲ به اتمام رسید.

### \*ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد.

درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.. این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی،

دروذگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### \*ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد. این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید دروذر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است.

هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود.

صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود. علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است.

مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابعین پیوند داده است.

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عادله خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است. در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود.

مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود. در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد.

در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهرانی کویتی به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

انتهای پیام/



isna.ir/xdWsD6

شناسه خبر: 1405030503016 ۵ خرداد ۱۴۰۵ - ۱۴:۵۵

صفحه نخست

/ فرهنگی و هنری

/ دین و اندیشه

# خبرگزاری دانشجویان ایران، ایسنا

به مناسبت شهادت حضرت مسلم بن عقیل(ع)

## هنر ایرانی‌ها در حرم سفیر امام حسین(ع) + عکس

دوستان اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش ایسنا، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستان خانان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.



ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم پرویز اسکندریپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.



همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.



همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.



ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است ...

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موربانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.



### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم کاری شده قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت کنند.



## اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافة امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توأبیین پیوند داده است.



## بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عاده خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.



### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.



### عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویته به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

### انتهای پیام



<https://fa.abna24.com/xktpg>

۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۰۹:۰۳

کد مطلب 1818451

اخبار نهادهای دینی و اهل بیته ع

/ اخبار عتبات عالیات عراق

## تبلور هنر استادکاران ایرانی در حرم سفیر امام حسین(ع)

🔍 A+ A-

۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۰۹:۰۳

دوستاناران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت(ع) - ابنا - حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستاناران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### \*ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندرپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

## \*ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است..

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### \*ساخت صندوقچه خاتم

قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

### \*اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابین پیوند داده است.

### \*بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عادلہ خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقد آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

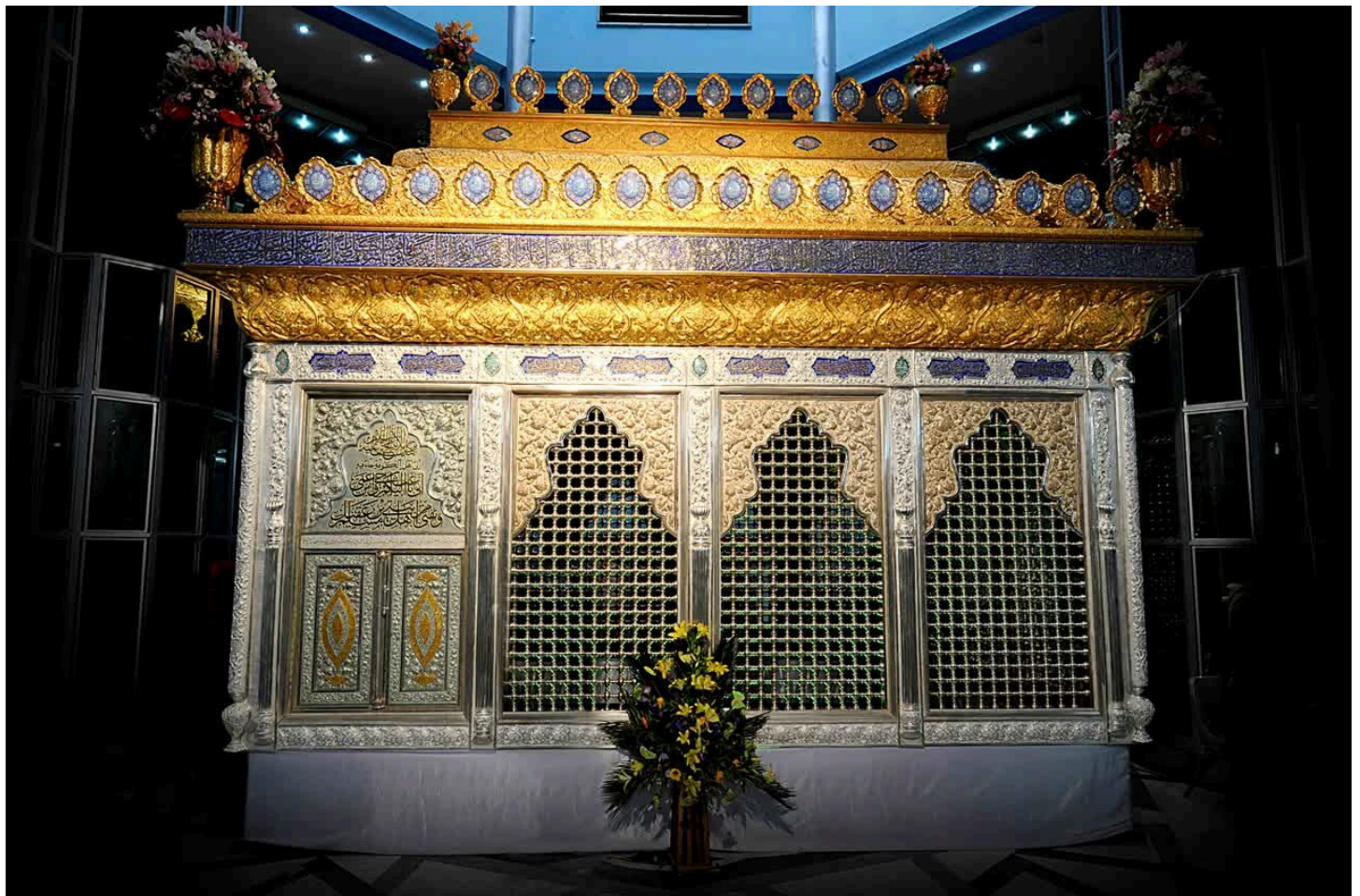
### \*عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

### \*عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویته به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.







.....  
پایان پیام/ ۲۱۸

کد خبر: ۴۳۵۴۲۳۱

تاریخ: ۰۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۱۳:۲۸

## اقدامات ایرانیان برای عمران حرم حضرت مسلم بن عقیل

دوستداران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.



به گزارش ایکننا به نقل از روابط عمومی ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات، حضرت **مسلم بن عقیل** علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای دریافت بیعت مردم و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به **ایام مسلمیه** معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل(ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم پرویز اسکندریور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع چهار متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل(ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم(ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.



همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است. در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماما هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم(ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس(ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

## ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل(ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین(ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی(ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا(س) نیز در کنار نام امیر المومنین(ع) حک شود.

### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم کاری شده قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل(ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول سه متر در عرض دو متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت کنند.



http://shabestan.news/xm35D

کد خبر ۴ خرداد ۱۴۰۵ - ۰۹:۱۳  
1884962

دین و اندیشه / قرآن و عترت



## ایرانیان چه اقداماتی برای عمران حرم حضرت مسلم انجام داده‌اند؟

دوستان اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش **خبرگزاری شبستان** به نقل از ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستان خانان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.



### \*ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندریپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل

ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبرکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و ۴۰ سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته‌گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

### \*ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موریانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### \*ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متری از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.



### \*اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توأبین پیوند داده است.



### \*بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و

ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سپیده عادلہ خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقب آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

#### \*عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نوّاب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطه فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

#### \*عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویته به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد ۱ که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.



## تبلور هنر استادکاران ایرانی در حرم سفیر امام حسین(ع)

دوستداران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را بنام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش گروه فرهنگ و هنر ایسکانیوز، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندریور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته‌گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحمسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهریور سال ۹۲ به اتمام رسید.

ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و موربانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

#### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم کاری شده قبرمطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع‌خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود.

علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

#### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابین پیوند داده است.

#### بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیده عادلہ خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المراقده آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام ام آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

#### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نواب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطة فادخلوها سجداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

#### عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویتی به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

#### انتهای پیام/



دریافت صفحه با کد QR

خبرگزاری رضوی

## اقدامات ایرانیان برای حرم حضرت مسلم بن عقیل

۴ خرداد ۱۴۰۵ ساعت ۱۰:۲۴

دوستداران اهل بیت علیهم السلام در ایران افتخار اجرای چند طرح عمرانی در حرم جناب مسلم بن عقیل سفیر امام حسین(ع) را به نام خود در تاریخ ثبت کرده‌اند.

به گزارش پایگاه خبری رضوی، حضرت مسلم بن عقیل علیه‌السلام پسر عموی امام حسین علیه‌السلام بود که از سوی ایشان برای برقراری بیعت و سنجش اوضاع به کوفه اعزام شد. ایشان سرانجام در روز نهم ذی‌الحجه سال ۶۰ هجری قمری مصادف با روز عرفه پس از تنهایی و خیانت مردم کوفه به دستور عبیدالله بن زیاد به شهادت رسید.

مسجد کوفه هر ساله در چنین روزهایی که به ایام مسلمیه معروف است با برافراشتن پرچم‌های مشکی بر فراز گنبد و شبستان‌های حرم، دوستداران خاندان عصمت و طهارت را به آغاز مراسم سوگواری‌های محرم فرا می‌خواند.

شاید کمتر کسی از این مسئله آگاه باشد که ایرانیان از گذشته‌های دور، اقدامات عمرانی متعددی در مسجد کوفه و مدفن حضرت مسلم بن عقیل داشته‌اند. این عرض ارادت به سیدوسالار شهیدان و یاران باوفایش در سال‌های اخیر و در قالب طرح‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات نیز ادامه داشته است.

### ساخت ضریح مسلم بن عقیل با همت خیران تهرانی

ضریح حضرت مسلم بن عقیل (ع) با نذر و کمک‌های خیران حرم‌ساز تهرانی ساخته و در سال ۱۳۹۲ در مسجد کوفه نصب شد.

طراحی و ساخت این ضریح با مدیریت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات شهر تهران و با مدیریت اجرایی مجتبی مروی مشهدی و طراحی مرحوم دکتر پرویز اسکندرپور، در مدت سه سال انجام شد.

بیش از ۵۰ هنرمند از شهرهای تهران، شیراز، قم و اصفهان در عرصه‌های هنری مختلف از جمله قلم زنی، میناکاری و منبت کاری در ساخت این ضریح مشارکت داشته‌اند. ساخت این ضریح مطهر توسط صنعتگران و هنرمندان ایرانی نزدیک به سه سال طول کشید و در مدت دو ماه و نیم نصب آن زمان برد.

استاد سید مصطفی احمدی، هنرمند اصفهانی سازنده اصلی ضریح بود. از جمله مشخصات ضریح مبارک می‌توان به وجود ۱۳ پنجره، یک درب و پنج هزار ماسوره، دو هزار و ۵۰۰ گوی و ۵۰۰ نیم گوی اشاره کرد.

همچنین بخش زیر تاج به بالای ضریح نیز از چوب ساج بوده که قطعات قلمزنی شده مس با روکشی از طلای آبکاری شده آن را پوشش داده است. وزن کل ضریح ۱۴ تن و فلزات به کار رفته در آن ۱۵۰۰ کیلوگرم مس و مقدار طلا و نقره برای آبکاری است. طول این ضریح مبارک پنج متر و ۱۰ سانتی متر و به عرض چهار متر است. مساحت آن نیز ۲۰ متر و چهل سانتی متر مربع و ارتفاع ۴ متر و ۳۵ سانتی متر است.

سوره انسان، آیه الکرسی، اسماء ۱۴ معصوم و اشعار عربی در مدح مقام حضرت مسلم بن عقیل (ع) از آیات، سوره و اشعار استفاده شده در این ضریح مبارک است. این ضریح مطهر براساس مفاهیم اسلامی و بعضی از وقایع شهادت حضرت مسلم (ع) طراحی شده که شامل ۹۹ پرتاووسی و هشت گلدانی در تاج است.

همچنین به منظور یکپارچگی در داخل ضریح از منبت کاری، معرق و خاتم کاری استفاده شده است.

در تمامی قسمت‌های قلمزنی ضریح مطهر سفیر عشق به هیچ عنوان از ریخته گری استفاده نشده است و تماماً هنر دست اساتید قلمزنی است. منبع نور داخل ضریح نیز غیرمحسوس است و در ایام مختلف از جمله اعیاد مناسبت‌ها قابل تغییر است.

ضریح قبلی حضرت مسلم (ع) ضریح پیشین حضرت ابوالفضل العباس (ع) بوده که بیش از نیم قرن پیش ساخته شده بود.

نخستین فضای کارگاهی برای ساخت این ضریح امامزاده حمیده خاتون باغ فیض بود و بعد از یک سال در فرهنگسرای خاوران ادامه یافت. ضریح جدید حضرت مسلم پس از رونمایی در فرهنگسرای خاوران به مسجد کوفه منتقل و مراحل نصب در شهرپور سال ۹۲ به اتمام رسید.

## ساخت درب ورودی

درب ورودی حرم مسلم ابن عقیل (ع) نیز با همت هنرمندان اصفهانی ساخته و اردیبهشت سال ۱۴۰۰ در مسجد کوفه و به مناسبت شب‌های قدر به روی زائران و نمازگزاران گشوده شد. درب ورودی حرم مسلم بن عقیل مزین بنام «باب علی»، است.

این درب زیبا با همت ۵۰ هنرمند اصفهانی طی دو سال ساخته شد. در ساخت این اثر نفیس، هنرهای مختلفی از جمله، قلمزنی برجسته، زرگری، مینا کاری، گره چینی، درودگری و معرق اجرا شده است.

جنس این درب از چوب ساج بوده که مقاوم در برابر نم و مورپانه است. روی لنگه‌های درب، بخشی از آیات سوره واقعه و در چارچوب آن آیاتی از سوره مبارکه انسان، و در وسط آن نام سفیر امام حسین (ع) حضرت مسلم بن عقیل حک شده است.

از آنجا که این درب به نام «باب علی (ع)» نام گذاری شده است، هنرمندان محب اهل بیت تلاش کردند تا در طراحی و ساخت آن، نام مبارک حضرت زهرا (س) نیز در کنار نام امیر المومنین (ع) حک شود.

### ساخت صندوقچه خاتم

صندوقچه خاتم قبر مطهر حضرت مسلم ابن عقیل (ع) نیز توسط خیرین استان فارس در سال ۹۵ ساخته و به کوفه ارسال شد.

این صندوقچه خاتم در مجموعه کارگاه‌های ستاد توسعه و بازسازی عتبات استان فارس با هنر اساتید درودگر و خاتم کار شیرازی و از جنس چوب ساج ساخته شده است. هزینه ساخت این اثر هنری ماندگار را مردم شیراز با نذورات خود پرداخته‌اند. این صندوقچه خاتم به ابعاد طول ۳ متر در عرض ۲ متر و ارتفاع یک متر و ۷۰ سانتی متر یکی از بزرگترین سازه‌های خاتم تهیه شده برای عتبات عالیات بود. صندوقچه خاتم پیشین نیز توسط استاد «محمد صنیع خاتم» در سال ۱۳۳۳ ساخته شده بود. علاقه‌مندان به بهره‌مندی از فیض توسعه و بازسازی عتبات عالیات می‌توانند با مراجعه به درگاه پرداخت آنلاین نذورات به نشانی <https://atabat.org/fa/onlinepayment/form> و انتخاب پروژه مورد علاقه خود در این باقیات الصالحات ماندگار مشارکت نمایند.

### اهمیت تاریخی مسجد کوفه

کوفه از گذشته‌های دور شهری آباد و در خلال سال‌های ۳۵ تا ۴۰ ق مرکز خلافت امیرالمومنین علی علیه السلام بود در واقع شهر امروزی نجف منطقه‌ای میان شهر بزرگ حیره و پادگان شهر کوفه بوده که پس از دفن امام علی (ع) و اظهار محل دقیق مرجع شریف آن حضرت توسط امام صادق (ع) در قرن دوم هجری به تدریج اهمیتی بیشتر از کوفه یافت.

واقع شدن مسجد سهله و فضیلت وقوف و بیتوته و زیارت مقام‌های زیارتی انبیا عظام و امامان معصوم در آن، به کوفه حیثیت زیارتی مستقلی نیز بخشیده است. مسجد کوفه به دلایل تاریخی متعدد محل توجه محبان اهل بیت بوده است. مسجد کوفه، خانه و دارالخلافت امام علی (ع)، دکت القضاء، محل ضربت خوردن و شهادت آن حضرت و نمادی از خلافت آرمانی اسلام است که در شخص امام علی علیه السلام و محل حکومت زمینی وی تجسم یافته است.

شهادت سفیر امام حسین (ع)، جناب مسلم بن عقیل در این شهر و دفن ایشان در مجاورت مسجد کوفه و پس از آن دفن مختار ثقفی با کمی فاصله از آن، این مسجد را با قیام عاشورا و حوادث پس از آن مانند نهضت توابین پیوند داده است.

### بنای عمارت اول

در سفرنامه ثیبور آمده از روی کتیبه‌ای که بالای مرقد مسلم بن عقیل (علیه السلام) و هانی بن عروه قرار داشته، فهمیده می‌شود محمد بن محمود رازی و ابوالمحاسن بن احمد شیرازی در سال ۶۸۱ هجری آن را بنا کرده‌اند.

در سال ۱۳۸۰ قمری، صحن اطراف ضریح مسلم بن عقیل (علیه السلام) و قبر هانی بن عروه توسعه یافته و رواق‌هایی در آن ساخته شد؛ به طوری که هر دو مرقد را یک دیوار احاطه کرد.

همو آورده است سیّده عادلّه خاتون، دختر احمد پاشا ابن الحاج حسن پاشا و همسر سلیمان پاشا، دیوارهای مسجد کوفه در قسمت شمال غربی را از محل اموال خاص خودش بنا کرده است.

در کتاب المرآة آمده شیخ طعمه کوفی، رئیس نگهبانان حرم، قطعه‌های ضریح دیگری را که متعلق به قبر حضرت مسلم (علیه السلام) بوده، نشان داده که تاریخ ساخت آن، به سال ۱۰۵۵ هجری باز می‌گردد و آن طور که در یکی از کناره‌های ضریح نوشته شده، زن بزرگواری به نام امّ آغاخان، آن را ساخته و وقف کرده است.

### عمارت دوم

در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ هجری، نوآب حافظ محمد عبدالحی خان، حرم را تجدید بنا کرد. تاریخ تجدید بنای حرم در ضمن اشعاری که بیت آخرش «هی باب حطّة فادخلوها سجّداً» می‌باشد، آمده است که به حروف ابجد، ۱۲۳۲ (همان سال تجدید بنا) می‌شود. مرحوم حکیم، دستور داد تا برای مرقد حضرت عباس (علیه السلام) و مسلم (علیه السلام) و قاسم بن موسی بن جعفر و مقام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسجد کوفه، ضریح‌هایی ساخته شود.

### عمارت سوم

در سال ۱۳۸۴ هجری، حاج محمد رشاد مرزّه، بنای مرقد و صحن را بازسازی کرد. در سال ۱۳۸۷ هجری، حاج محمد حسین رفیع بهبهانی کویّتی به دستور مرحوم حکیم، گنبد را طلاکاری کرد ۱ که هم اکنون نیز زیارت گاه عاشقان و شیفتگان شهیدان کربلاست.

منبع: خبرگزاری مهر

کد مطلب: ۱۲۹۴۵۱

آدرس مطلب :

<https://www.razavi.news/fa/news/129451/> اقدامات-ایرانیان-عمران-حرم-حضرت-مسلم-بن-عقیل

<https://www.razavi.news> رضوی